

Тома Белев
Експерт „Устройство на територията“, „Гори“

Енергийната криза и неадекватните реакции на служебния кабинет водят до нарушаване на екологичното законодателство при сечите в горите

Войната в Украйна и ковид кризата повлияха сериозно на пазара на дървесина у нас. Горива за отопление в дома и източник на енергия в производството като въглища от Донбаския въглищен басейн, природен газ и все по-скъпите пелети започнаха да се заместват с обла дървесина от роден произход. Оскъпяването на далечния морски превоз намали доставката на дървесина и дървесни продукти от Азия и търсенето от европейските мебелни фирми повиши цената на плоскостите от дървесни частици, произвеждани в Европа - в т.ч. и в България. Допълнително към обективните причини за увеличаване търсенето на дървесина се добави и страхът в гражданите, наложен от служебния кабинет, повтарящ често думите „криза“, „хаос“, „отопление“ и „горива“.

Независимо че през 2022 година в края на август е транспортирана с **300 000 куб.м повече дървесина от временни складове в сравнение с последните две години**, търсенето на дървесина е огромно и даже в горски региони местното население все още не е осигурило дърва за зимата. При това засилено търсене потребителят не подбира законно или незаконно е доbita дървесината, а паниката в служебния кабинет расте и с действията си започнаха да подкрепят всеки добив на дървесина независимо от последствията за българската гора и природа.

На 12 септември служебният министър на околната среда и водите Росица Карамфилова отмени указанията свързани с ползването на дървесина от горите в земеделските земи, издадени от кабинета Петков. Сечта на горски дървета в земеделски земи отдавна е източник на лесни печалби, защото за тях разрешение се дава от кмета на населеното място или от общинската администрация. Разрешението е лист хартия, в който е посочено, че може да се сече в имот X, а често няма посочени нито разрешените количества за сеч, нито сроковете на сечта. Горите в земеделски земи възлизат на 320 000 хектара или колкото две Странджа планини. В тях официално се добиват годишно около 300 – 350 хил. куб.м. или по настоящите цени на дървесината – за бизнес за около 100 милиона лева. Според нас този добив е реално повече, защото се добива близо до населените места и често за превоза на дървесината не издава превозен билет. С указанието издадено от кабинета Петков (<https://www.ekoarhiv.bg/dokumenti/ukazanie-na-mosv-za-provezhdane-na-procedurite-po-ovos-pri-sech-na-darvesina-v-zemedelski>) въвеждаше ред в това ползване и

Проектът “Да си спомним за общуване: граждани и политици в диалог по политиките за опазване на околната среда,” се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

www.activecitizensfund.bg

прилагаше едно решение на Съда на ЕС по преюдициален въпрос касаещ спор в Австрия по прилагането на директивата за ОВОС.

(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=204739&pageIndex=0&doclang=BG&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=36358>) . В указанието е посочено, че сечи, които касаят залесени територии над 1 дка, т.е. гора по смисъла на закона за горите, подлежат на процедура по преценка необходимостта от ОВОС. Още след издаване на указанието през април месец 2022 г. множество дърводобивни фирми от Родопите и Стара планина започнаха кампания за неговата отмяна, защото чрез него се въвежда ред, позволява се да е ясно кой, колко и къде добива и местната общественост щеше да знае какво се върши с тези най-често общински гори. След неговата отмяна сечите в земеделските земи се връщат обратно в сивия сектор и за тях не се провеждат задължителните процедури по екологичното законодателство.

Съдбата на указанието за сечите в земеделски земи, вероятно ще последва и друго указание опитващо се да въведе ред и да приложи закона за биологичното разнообразие при санитарните сечи провеждани не по горско стопански план, а по предписани на лесозащитните станции или регионални дирекции по горите. През 2021 година Лесозащитните станции и регионалните дирекции по горите са издали предписания за отсичане на 380 000 куб.м. дървесина. За санитарните и принудителни сечи по предписание също до момента не се провеждат процедури по екологичното законодателство. През тази година Съдът на ЕС осъди Словакия по дело C-661/20 за точно същото нарушение(
(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=261463&pageIndex=0&doclang=BG&mode=reg&dir=&occ=first&part=1&cid=48229>) . За да предотврати подобно осъждане и на България МОСВ издаде през юли месец указание, че санитарните и принудителни сечи по предписание също подлежат на оценка за съвместимост с целите на Натура 2000, както всички останали сечи в горите.

(<https://www.ekoarhiv.bg/dokumenti/ukazanie-na-mosv-za-provezhdane-na-proceduri-po-ocenka-za-savmestimost-na-predpisaniya-za>)

В началото на септември служебният министър на земеделието е изискал от МОСВ да отпадне и това указание, защото според него предписанията на Лесозащитни станции и РДГ не били планове, програми или проекти по смисъла на ЗБР и в Министерството не били убедени, че разпоредбите в Словакия са същите като разпоредбите в България. Дали добива на 350-400 хиляди кубически метра дървесина ще премине в сивия сектор без да подлежи на задължителната процедура по Закона за биологичното разнообразие предстои да разберем.

Както виждаме вече има възможност срещу България да бъде повдигнати дела в съда на ЕС за нарушаване на директивите за ОВОС и за опазване на природните местообитания. За да завършим анализа трябва да посочим, че те не са единствените доказателства, че в България тези директиви не се спазват. През 2020 година бе изменен чл. 50 на Наредбата за сечите в горите (<https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135746837>) като беше създадена нова алинея 17, която разпорежда, че обемът на маркираната дървесина за прокарване на извозни пътища и технологичните просеки не се включва при определяне интензивността на сечта. Доколкото интензивността на сечите е един от показателите, които се оценяват в процедурите по Закона за биологичното разнообразие на горско-стопанските планове, тази разпоредба позволява да се ползват количества дървесина над оценените от МОСВ като по този начин се засилват сечите във всички гори. Трябва да посочим, че това нововъведение на правителството на Борисов 3 не е съществувало е нито един от нормативните уредби регламентиращи сечите до Правилника за отгледните сечи в НР България от 1951 г.

Втори пример за последствията от засилено търсене на дървесина и страхът на служебния кабинет, че не може да отговори на търсенето, е писмо на служебния земеделски министър до областните управители, с

Iceland
Liechtenstein
Norway

**Active
citizens fund**

СДРУЖЕНИЕ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ
*проект "Да си спомним да общуваме:
граждани и политици в диалог по политиките
за опазване на околната среда"*
+359 885989593, sip.bulgaria@gmail.com,
www.zelenizakoni.com

които им напомня за възможността да се отдават за сеч дърветата в реките от тях самите или от кметовете на общини по реда на чл. 140 от Закона за водите . В него министърът посочва „Считам за целесъобразно, имайки предвид предстоящия зимен сезон, както и високите цени на енергоизточниците, тази дървесина да бъде предоставена безвъзмездно на уязвими и социално слаби групи от населението, както и на физически и юридически лица с доказана необходимост.“ Ясно е, че издадено през септември месец подобно указание може да доведе до безразборна сеч край реките, защото липсва време за законовия ред свързан с комисии, процедури и произнасяне от РИОСВ и Басейнови дирекции до началото на зимния период.

Проектът "Да си спомним за общуване: граждани и политици в диалог по политиките за опазване на околната среда," се изпълнява с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е чрез повишаване на ангажираността на гражданите с околната среда и участието им при формулирането на политики да постигнем балансирано развитие и устойчиво използване на природните ресурси.

www.activecitizensfund.bg